

Bezinning 483: Kritiek

Lucas 3,19-20 ¹

Het Woord

Maar de tetrarch Herodes, die door Johannes was terechtgewezen in verband met Herodias, de vrouw van zijn broer, en vanwege al zijn andere wandaden, voegde aan alle slechte dingen die hij had gedaan nog toe dat hij Johannes opsloot in de gevangenis.

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Lucas laat Johannes de Doper maar optreden tot Jezus zijn openbaar leven begint, dus nog voor zijn doopsel. Het doopsel van Jezus is de laatste keer dat Johannes optreedt in dit evangelie. Daarna komt hij maar eenmaal meer aan bod, en wel heel kort: hij zit in de gevangenis en laat vragen of Jezus 'degene is die zou komen?' (Lucas 7,19). Hiermee maakt de evangelist een duidelijk onderscheid tussen Johannes de Doper, die mag gezien worden als de scharnier tussen het Eerste en het Nieuwe Testament, en Jezus Christus.

Het geslacht Herodes ziet er niet erg regelmatig uit. In deze tekst gaat het over Herodes Antipas, die in een tweede huwelijk getrouwd was met Herodias, de vrouw van zijn halfbroer Filippus. Johannes de Doper wijst hem erop dat hij dat recht niet heeft. En hij houdt Herodes Antipas een nog grotere spiegel voor, waarin Herodes tal van boosheden en wandaden aangewreven wordt.

De heren Herodes stonden niet bepaald bekend als zachte mannen. Integendeel, als harde heersers, voor wie geweld een gewone zaak was. Kritiek is niet welkom. Wie op hun kwaad wees, kwam pardoes in de gevangenis terecht. Het verhaal van heel veel moedige mensen die het opnamen en opnemen voor de gewone mens, voor rechtvaardigheid, voor wat God wil. Want Johannes de Doper is een profeet en spreekt Gods woord. Hij spreekt moedig en rechtstreeks tot de heerser. Maar of de waarheid van God komt of niet: Johannes wordt opgesloten. Het is een hardhandige manier om zijn schaduwkanten niet in de ogen te moeten zien en criticasters de mond te snoeren.

¹ Deze tekst komt niet voor in de liturgie, noch op zon- en feestdagen, noch op weekdagen.

Het Woord in mijn leven

Wie is voor mij Gods profeet die me mijn schaduwzijden spiegelt. Aan wie vraag ik me die dienst te bewijzen? Heb ik de moed om ernstig kwaad aan de kaak te stellen door ze met de dader(s) te bespreken?

Bidden met het Woord

Heer Jezus Christus,
U hebt het gemeen
met Johannes de Doper:
U stelt kwaad en onrecht
duidelijk aan de kaak
en wel in het gezicht
van de daders.
Geef ook aan mij mensen
die me helpen me af te keren
van mijn kwade daden.
Geef me de moed en de kracht
onrecht en boze daden
onder kritiek te plaatsen.
Geef dat niemand in de wereld
opgesloten wordt
omdat hij de zwarte waarheid
duidelijk onder woorden brengt. Amen.

© Eric Haelvoet 2016